

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра «Менеджменту та бізнес-адміністрування» (№ 602)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Гарант освітньої програми

(підпис)

А.В. Доронін
(ініціали та прізвище)

« 29 » ____ 08 ____ 2025 р.

СИЛАБУС ОБОВ'ЯЗКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Бізнес-аналітика

(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»

(шифр і найменування галузі знань)

Спеціальність: 073 «Менеджмент»

(код та найменування спеціальності)

Освітня програма: «Менеджмент»

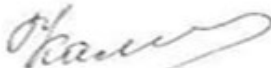
(найменування освітньої програми)

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Силабус введено в дію з 01.09.2025

Харків – 2025 р.

Розробник: Калінеску Т.В., д.е.н., професор
(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

Силабус навчальної дисципліни розглянуто на засіданні кафедри менеджменту та бізнес-адміністрування (№ 602)

Протокол № 1 від « 29 » серпня 2025 р.

Завідувач кафедри, к.е.н, доцент
науковий ступінь та вчене звання)

(підпис) Гатило В.П.
(ініціали та прізвище)

Погоджено з представником здобувачів освіти:
Здобувач другого (магістерського) рівня

(підпис)

Гордієнко К.О.
(ініціали та прізвище)

1. Загальна інформація про викладача

ПІБ: Калінеску Тетяна Василівна

Посада: професор кафедри менеджменту та бізнес-адміністрування

Науковий ступінь: доктор економічних наук

Вчене звання: професор, заслужений діяч науки і техніки України.

Перелік дисциплін які викладає:

- Бюджетна система;
- Податкова система;
- Фінансовий ринок;
- Інвестування.

Напрями наукових досліджень: формування ефективних інструментів податкового регулювання в умовах депресивних регіонів, розробка алгоритмів переміщення сфери діяльності вітчизняних підприємств та досягненням стабільних фінансово-економічних результатів. Підсумком цієї багаторічної роботи стала розробка теоретичних положень та науково-методичних принципів щодо забезпечення фінансової самодостатності та самоорганізації фінансової життєздатності підприємств, зменшення соціально-економічної та податкової напруги на населення регіонів України, завдяки підвищенню соціальної відповідальності бізнесу, а також моделювання податкової політики країни відповідно рівню моральності суспільства.

Контактна інформація:

t.calinescu@khai.edu.ua

tetyana.calinescu@gmail.com

2. Опис навчальної дисципліни

Форма здобуття освіти	<i>Денна, заочна</i>
Семестр	П'ятий
Мова викладання	Українська
Тип дисципліни	<i>Обов'язкова</i>
Обсяг дисципліни: кредити ЄКТС/ кількість годин	<i>денна: 4 кредитів ЄКТС / 120 годин (40 аудиторних, з яких: лекції – 24, практичні – 16; СРЗ – 80); заочна: 4 кредитів ЄКТС / 120 годин (10 аудиторних, з яких: лекції – 6, практичні – 4; СРЗ – 110)</i>
Види навчальної діяльності	Лекції, практичні (семінарські) та самостійна робота
Види контролю	Поточний контроль, модульний контроль, семестровий контроль – залік
Пререквізити	<i>Економіка підприємства, Менеджмент, Комунікативний менеджмент, Статистика, фінанси, управління інноваціями, Основи теорії систем і системного аналізу, Логістика</i>
Кореквізити	<i>Прийняття управлінських рішень, Управління конкурентоспроможністю, Операційний менеджмент</i>
Постреквізити	<i>Інформаційні системи і технології за фаховим спрямуванням, Теорія і практика бізнес-планування, Стратегічне управління промисловим підприємством, зовнішньоекономічна діяльність.</i>

3. Мета та завдання навчальної дисципліни, переліки компетентностей та очікуваних результатів навчання

Мета: формування у студентів професійних компетентностей щодо застосування методів аналізу стану та закономірностей розвитку суб'єктів господарювання.

Завдання:

визначати потреби підприємств в достовірній та своєчасній інформації;

знати та вміти застосовувати новітні методи для обробки та аналізу великих масивів даних, які використовуються для вирішення актуальних економічних задач в бізнесі;

аналізувати та вчасно корегувати інформацію щодо взаємовідносин між суб'єктами підприємницької діяльності у зв'язку із змінами потреб зовнішнього середовища;

оцінювати стан та перспективи розвитку суб'єктів підприємницької діяльності;

вміти приймати обґрунтовані управлінські рішення на основі аналізу тенденцій розвитку основних сегментів бізнесу.

Компетентності, які набуваються:

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю на невизначеність умов у сфері менеджменту, зокрема у аерокосмічній галузі в країні (авіація, космонавтика, машинобудування, інформаційні технології), а також у суміжних галузях або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій і методів соціальних і поведінкових наук.

Загальні компетентності (ЗК)

Після закінчення цієї програми здобувач освіти буде здатен:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

Спеціальні компетентності (СК)

Після закінчення цієї програми здобувач освіти буде здатен:

- здатність діяти соціально відповідально і свідомо;
- здатність створювати і організовувати ефективні комунікації в процесі управління;
- здатність розробляти та управляти проектами з гарантією якості виконуваної роботи;
- здатність впроваджувати та розвивати системи управління якістю, здійснювати на їх основі управління підприємством.

Програмні результати навчання (ПР):

- демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства;
- демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень;
- виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень;
- застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації;
- мати навички обґрунтування дієвих інструментів мотивування персоналу організації;
- демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації;
- оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.

4. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1.

Змістовний модуль 1. Бізнес-аналітика бізнес-середовища

Тема 1. Бізнес аналітика в системі управління підприємством

Бізнес-аналітика та сфера її застосування на підприємстві. Бізнес-аналітик, його роль, професійні навички та інтереси.

Практичне заняття: «Бізнес-аналітика в системі управління підприємством».

Самостійна робота здобувача освіти: Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 2. Особливості аналізу бізнес-процесів

Бізнес-процеси підприємства: суть, межі та види. Методики аналізу бізнес-процесів. Показники ефективності бізнес-процесу.

Практичне заняття: «Особливості аналізу бізнес-процесів».

Самостійна робота здобувача освіти: Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 3. Інформація в економічній аналітиці

Сутність інформації та її види в економічній аналітиці. Джерела інформації в аналітиці. Відкриті дані. Звітність суб'єктів бізнесу. Організація аналітичної роботи. Інформаційно-аналітичні платформи. YouControl.

Практичні заняття: «Інформація в економічній аналітиці»

Самостійна робота здобувача освіти: Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Адаптація знань щодо використання інформації в економічній аналітиці.

Тема 4. Бізнес-аналіз кон'юнктури ринку

Бізнес-аналіз зовнішнього середовища організації. Складові аналізу ринку. Критерії оцінювання ринку.

Практичні заняття: «Бізнес-аналіз кон'юнктури ринку»

Самостійна робота здобувача освіти: Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Адаптація знань щодо бізнес-аналізу кон'юнктури ринку.

Тема 5. Особливості аналізу фінансових ринків

Способи аналізу фінансових ринків. Показники для аналізу різних видів фінансового ринку. Методи прогнозування кон'юнктури фінансового ринку.

Практичні заняття: «Особливості аналізу фінансових ринків».

Самостійна робота здобувача освіти: Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Адаптація знань щодо особливостей аналізу фінансових ринків.

Тема 6. Інтегральне оцінювання бізнес середовища

Сутність та етапи інтегрального оцінювання бізнес-середовища. Способи стандартизації часткових показників. Визначення вагових коефіцієнтів. Інтегральні оцінки бізнес-середовища у міжнародній практиці.

Практичні заняття: «Інтегральне оцінювання бізнес-середовища».

Самостійна робота здобувача освіти: Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Адаптація знань щодо управління пасивами банку.

Модульний контроль 1

Підготовка до модульного контролю.

Змістовний модуль 2. Основи прийняття рішень на основі бізнес-аналізу

Тема 7. Основи маркетингової аналітики

Сутність і завдання маркетингової аналітики. Бізнес-метрики у маркетинговій аналітиці. Інструментарій контент-аналізу. Google Analytics.

Алгоритм роботи з сервісом Google Analytics. Інтерфейс та звіти Google Analytics.

Практичне заняття: «Основи маркетингової аналітики».

Самостійна робота здобувача освіти: Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Адаптація знань щодо використання основ маркетингової аналітики.

Тема 8. Основи HR-аналітики

Сутність, види і джерела даних HR-аналітики. Метрики в HR-аналітиці. Кількість працівників. Рух персоналу. Аналітика рекрутингу. Робочий час і продуктивність праці. Витрати на персонал.

Практичне заняття: «Основи HR-аналітики».

Самостійна робота здобувача освіти: Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Адаптація знань щодо використання HR-аналітики в управлінні підприємством.

Тема 9. Бізнес-аналітика активів, витрат і виробництва

Сутність і напрями аналізу активів. Класифікація і види оцінки активів. Показники аналізу необоротних активів. Класифікація і показники аналізу оборотних активів. Сутність і напрями аналізу витрат. Підходи до класифікації витрат. Аналіз показників структури та динаміки витрат. Аналіз ефективності управління витратами. Напрями та інструменти економічної аналітики продукції. Групування і класифікації продукції. Міжгалузеві показники продукції. Індекси динаміки виробництва продукції. Аналіз інноваційної діяльності фірми.

Практичні заняття: «Бізнес-аналітика активів, витрат і виробництва».

Самостійна робота здобувача освіти: Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Адаптація знань щодо використання бізнес-аналітики активів, витрат і виробництва в прийнятті рішень щодо управління діяльністю підприємств.

Тема 10. Аналітика фінансових результатів і ділової активності у бізнесі

Сутність і напрями аналізу фінансових результатів. Аналіз рівня і динаміки фінансових результатів. Аналіз показників рентабельності. Факторний і маржинальний аналіз прибутку.

Практичне заняття: «Аналітика фінансових результатів і ділової активності у бізнесі».

Самостійна робота здобувача освіти: Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Адаптація знань щодо проведення аналітики фінансових результатів і ділової активності у бізнесі.

. Тема 11. Аналітика ризиків у бізнесі

Економічні ризики та їхні види. Показники оцінювання економічних ризиків. Методи аналітики ризиків у бізнесі. Способи мінімізації економічних ризиків.

Практичні заняття: «Аналітика ризиків у бізнесі».

Самостійна робота здобувача освіти: Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Адаптація знань щодо аналітики ризиків у бізнесі.

Тема 12. Основи прийняття бізнес-рішень

Бізнес-рішення та підходи до їхнього прийняття. Одно- і багатокритеріальні задачі прийняття рішень. Застосування теорії ігор у прийнятті бізнес-рішень. Теорія хаосу в прогнозуванні стійкості фірми.

Практичні заняття: «Основи прийняття бізнес-рішень».

Самостійна робота здобувача освіти: Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Адаптація знань щодо основ прийняття бізнес-рішень.

Модульний контроль 2

Підготовка до модульного контролю.

5. Індивідуальні завдання

Передбачено навчальним планом виконання розрахункової роботи

6. Методи навчання

Словесні, наочні, практичні.

7. Методи контролю

Поточний контроль (теоретичне опитування й розв'язання практичних завдань), модульний контроль (тестування за розділами курсу) та підсумковий (семестровий) контроль (іспит).

8. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують здобувачі

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
<i>Змістовний модуль 1</i>			
Активність під час аудиторної роботи	0...2	6	0...12 (максимальна кількість балів за цим показником)
Виконання завдань впродовж практичних занять	0...4	6	0...24
Модульний контроль	0...10	1	0...10
<i>Змістовний модуль 2</i>			
Активність під час аудиторної роботи	0...2	6	0...12 (максимальна кількість балів за цим показником)
Виконання завдань впродовж практичних занять.	0...4	6	0...24
Модульний контроль	0...10	1	0...10
Розрахункова робота			8
<i>За семестр</i>			0...100

Семестровий контроль (іспит) проводиться у разі відмови здобувача освіти від балів підсумкового контролю й за наявності допуску до іспиту. Під час складання семестрового заліку здобувач освіти має можливість отримати максимум 100 балів.

Білет для іспиту складається у вигляді тестів. Кожен вид тестування складається з 5 питань закритого типу (за правильну відповідь на одне питання здобувач отримує 5 бал), 15 питань відкритого типу (максимальна

кількість балів за відповідь на одне питання – 4) та одного практичного завдання, правильне розв’язання якого оцінюється у 25 балів.

Під час складання семестрового заліку здобувач має можливість отримати максимум 100 балів.

Прийнята шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка для екзамену, <i>курсового проекту</i> (роботи), практики
90-100	відмінно
75-89	добре
60-74	задовільно
01-59	незадовільно з можливістю повторного складання

Критерії оцінювання роботи здобувача протягом семестру

Задовільно (60-74) – мати мінімум знань і умінь для забезпечення програмних результатів навчання. Відпрацювати всі практичні заняття.

Добре (75-89) – знати основні теми дисципліни. Знати особливості інвестування у різні об’єкти інвестицій та вміти аналізувати та обґрунтовувати різні напрями аналізу бізнес-середовища діяльності підприємств. Відпрацювати всі практичні заняття.

Відмінно (90-100) – мати знання, що дозволять самостійно, вільно та обґрунтовано відповідати на будь які питання щодо особливості застосування бізнес-аналітики з метою прийняття обґрунтованих управлінських рішень. Відпрацювати всі практичні заняття.

9. Політика навчального курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків. Інтерактивний характер курсу передбачає обов’язкове відвідування практичних занять. Здобувачі освіти, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, повинні протягом тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущені

заняття мають бути відпрацьовані на найближчій консультації протягом тижня після їх пропуску. Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття. В окремих випадках дозволяється письмове відпрацювання пропущених занять шляхом виконання індивідуального письмового завдання.

Дотримання вимог академічної доброчесності здобувачами освіти під час вивчення навчальної дисципліни. Під час вивчення навчальної дисципліни здобувачі освіти мають дотримуватися загальноприйнятих морально-етичних норм і правил поведінки, вимог академічної доброчесності, передбачених Положенням про академічну доброчесність Національного аерокосмічного університету «Харківський авіаційний інститут» (<https://khai.edu/assets/files/polozhennya/polozhennya-pro-akademichnu-dobrochesnist.pdf>). Очікується, що роботи здобувачів освіти будуть їх оригінальними дослідженнями або міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикавання джерел, списування, втручання в роботу інших здобувачів освіти становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування викладачем незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Вирішення конфліктів. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, а також правила етичної поведінки регламентуються Кодексом етичної поведінки в Національному аерокосмічному університеті «Харківський авіаційний інститут» (<https://khai.edu/ua/university/normativna-baza/ustanovchi-dokumenty/kodeks-etichnoi-povedinki/>).

10. Методичне забезпечення та інформаційні ресурси

Підручники, навчальні посібники, навчально-методичні посібники, конспекти лекцій, методичні рекомендації з проведення лабораторних робіт тощо, які видані в Університеті знаходяться за посиланням:

• http://library.khai.edu/catalog?clear_all_params=0&mode=KNMZ&lang=ukr&caller_mode=SearchDocForm&ext=no&theme_path=0&themes_basket=&tpthemes_basket=&discipline_search=no&top_list=1&fullsearch_fld=&author_fld=%D0%A0%D0%BE%D0%BC%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%B2&docname_fld=&docname_cond=beginwith&theme_context=%D0%A0%D1%96%D0%B7%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F+%D0%BC%D0%B5%D1%82%D0%B0%D0%BB%D1%96%D0%B2&theme_cond=all_theme&theme_id=0&is_ttp=0&combiningAND=0&step=20&tpage=1

Сторінка дисципліни знаходиться за посиланням:

<https://mentor.khai.edu/course/view.php?id=4810>

11. Рекомендована література

Базова

1. Бізнес-аналітика: Конспект лекцій. Для студентів усіх форм навчання спеціальності 073 «Менеджмент» / Н. М. Шведа. – Тернопіль, ТНТУ, 2017.– 103 с.

2. Економічна аналітика в бізнесі: навч. посібник / [О.С. Гринькевич, С.О.Матковський, А.В. Сидорова та ін.]; за ред. О.С. Гринькевич, С.О. Матковського, А.В. Сидорової, Н.С. Струк. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2022. 480 с.

3. Лаговський В.В., Краєвський В.М. Бізнес-аналітика та моделювання: навч. посібник. Ірпінь: Університет ДФС України, 2020. 442 с.

4. Назарова О. Ю. Бізнес-статистика: навчальний посібник. Х: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2020. 155 с.

5. Остервальдер О, Піньє Ів. Побудова бізнес-моделей. Настільна книга стратега і новатора. К., Альпіна Паблішер Україна. 2020. 288 с

6. Орловський, Д.Л. Бізнес-процеси підприємства: моделювання, аналіз, удосконалення: навч. посіб. у 2 ч.;. Харків: НТУ "ХПІ", 2018. Ч. 1 : Моделювання бізнес-процесів: методи та засоби. 2018. 335 с.

7. Орловський, Д.Л. Бізнес-процеси підприємства: моделювання, аналіз, удосконалення: навч. посіб. у 2 ч. Харків: НТУ "ХПІ", 2018. Бізнес-процеси: аналіз, управління, удосконалення. 2018. 432 с.

8. Сидорова А. В., Біленко Д. В., Буркіна Н. В. Бізнес-аналітика: навчально-методичний посібник. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса. 2019. 104 с.

9. Семенова К. Д., Тарасова К. І. Бізнес-статистика : Підручник. К : ФОП Гуляєва В.М. 2018. 210 с

10. Фетісов В.С. Пакет статистичного аналізу даних STATISTICA : навч. посіб. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2018. 114 с.

Допоміжна

1. Виганяйло С.М., В'юненко О.Б. Тенденції розвитку інформаційних технологій в бізнес-аналітиці. Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Технічні науки. Том 32 (71) Ч.1. №1, 2021. С. 51 - 55

2. Герасименко С. С., Носова Є. А. Структура інформаційного забезпечення аналізу кон'юнктури сегмента ринку. Статистика України. 2021. № 4. С. 04–12.

3. Герасименко С. С. Роль статистичної інформації в інформатизованому суспільстві. Статистика України. 2020. № 2–3. С. 4–11.

4. Герасименко С.С., Голубова Г.В. Business Intelligence як основа управління бізнесом та сучасні виклики перед статистикою. Статистика України. 2022. № 3–4. С. 27–34 .

5. Пістунов І.М. Моделювання бізнес процесів [Електронне видання]: навчальний посібник. Д.: НТУ «ДП», 2021. 130 с. URL: http://pistunovi.inf.ua/MOD_BIZ_PPOU.pdf

6. Чаплінський В.Р., Кушнір О.К., Свідер О.П. Аналіз великих даних та їх візуалізація для потреб бізнесу. Ефективна економіка. №6, 2021.

7. Шуляр Р.В. Розвиток економіко-управлінського інструментарію забезпечення бізнес-процесів: моделювання, регулювання та економічне обґрунтування: Монографія. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2018. 276 с.

12. Інформаційні ресурси

1. ARIS community website URL: <http://www.ariscommunity.com>

2. Business Process Model and Notation URL: <http://www.bpmn.org>

3. Business Statistics. Dr. S.M. Shukla and Dr. S.P. Sahai URL: <https://sahityabhawanpublications.com/product/business-statistics>

4. Development of Requirements on the Role Business Analyst URL: https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-642-40855-7_2

5. IDEF, Integration DEFinition methods URL: <http://www.idef.com>

6. First principles reasoning: How thinking like a scientist can make you a better business analyst URL: <https://www.modernanalyst.com/Resources/Articles/tabid/115/ID/6115/First-principles-reasoning-How-thinking-like-a-scientist-can-make-you-a-better-business-analyst.aspx>

7. Gardner, P. and Estray, D. (2017) A primer on the T-professional. Michigan State University. Available from URL: www.ceri.msu.edu/wpcontent/uploads/2018/03/Primeron-the-T-professional.pdf
8. Practical Problems in Business Statistics Dr. S.M. Shukla, Dr. Shiv Pujan Sahai URL: <https://www.flipkart.com/practical-problems-business-statistics/p/itm4mf4mekkf2xehbk>
9. What is Business Analysis? Process & Techniques URL: <https://www.guru99.com/business-analysis-process-techniques.html>
10. 5 best Business Analyst Blogs to follow URL: <https://www.ics.ie/news/view/1435>